

**Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om djurhälsa"**

COM(2013) 260 final – 2013/0136 (COD),

**"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om produktion och tillhandahållande på marknaden av växtförökningsmaterial (lagstiftning om växtförökningsmaterial)"**

COM(2013) 262 final – 2013/0137 (COD) och

**"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare"**

COM(2013) 267 final – 2013/0141 (COD)

(2014/C 170/17)

Föredragande: **Armands KRAUZE**

Den 23 maj 2013 beslutade Europaparlamentet och den 31 maj och den 7 juni 2013 beslutade rådet, i enlighet med artiklarna 43.2, 114.3, 168.4 b och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, att rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om följande förslag:

*"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om djurhälsa"*

COM(2013) 260 final – 2013/0136 COD

*"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om produktion och tillhandahållande på marknaden av växtförökningsmaterial (lagstiftning om växtförökningsmaterial)"*

COM(2013) 262 final – 2013/0137 (COD)

*"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare"*

COM(2013) 267 final – 2013/0141 (COD).

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 6 november 2013.

Vid sin 494:e plenarsession den 10–11 december 2013 (sammanträdet den 10 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 146 röster för, 1 röst emot och 2 nedlagda röster.

## **1. Slutsatser och rekommendationer**

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén välkomnar och stöder rent generellt kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar om djurhälsa, växtskydd och kvaliteten på växtförökningsmaterial. Under förutsättning att de genomförs korrekt i alla EU:s medlemsstater anser vi att enhetliga bestämmelser som är öppna för insyn är en grundläggande förutsättning för att säkerställa en rättvis konkurrens mellan alla marknadsaktörer i EU.

1.2 EESK rekommenderar dock att visa formuleringar ändras i förslaget om djurhälsa i syfte att göra förordningstexten lättare att förstå.

1.3 Vi vill uppmana kommissionen att införa nödvändiga säkerhetsåtgärder och se till att det finns tillräckligt med EU-medel för att avvärja de faror som är förknippade med vilda djur som migrerar från tredjeländer och som förflyttar sig över unionens yttre landgränser och kan sprida farliga smittosamma sjukdomar i EU.

1.4 EU:s lagstiftningsakter, särskilt på området för växtskydd, måste vara i linje med EU:s tidigare ståndpunkter på internationell nivå, och vi noterar att kommissionens förslag avseende etableringen av internationella standarder på växtskyddsområdet för närvarande inte är i linje med den ståndpunkt som EU tidigare gett uttryck för när det gäller att låta växtskyddsåtgärderna omfatta invasiva arter.

1.5 EESK välkomnar de nya möjligheterna att ge ersättning till berörda aktörer för det förlorade värdet av förstörda växter, växtprodukter eller andra produkter som är föremål för bekämpnings- eller skyddsåtgärder i den nya växtskyddslagstiftningen.

1.6 Med hänsyn till de förändringar som kommissionen föreslår med avseende på växtskyddsordningen hyser vi oro över att EU:s goda resultat när det gäller växtskydd riskerar att försämrats i en omfattning som kan inverka negativt på medlemsstaternas exportmöjligheter och kan komma att innebära att producenterna måste spendera mer för att bekämpa sjukdomar och skadegörare.

1.7 Kommittén ställer sig skeptisk till att kategorin skogsodlingsmaterial ingår i förslaget till förordning, eftersom kommissionen inte har lagt fram några övertygande argument avseende de fördelar som det kan innebära för skogssektorn.

## 2. Allmän information om lagstiftningsinitiativen

2.1 På vart och ett av de tre berörda områdena, dvs. djurhälsa, växtskydd och rörligheten för växtförökningsmaterial, finns det många hinder på EU-nivå. Detta innebär svårigheter för marknadsaktörerna, och därför är det mycket viktigt att ändra lagstiftningen så att man minskar den administrativa börda som påverkar såväl producenter och tjänsteleverantörer som konsumenter och användare samt att man förbättrar affärsklimatet.

2.2 När det gäller djurhälsa finns det ett antal problem med gällande lagstiftning: Politiken på detta område är komplex, det råder en beklagansvärd brist på en övergripande strategi och det fokuseras inte tillräckligt på förebyggande av sjukdomar. Man borde inrikta sig på att inrätta och tillämpa striktare regler om biosäkerhet på platser där djur hålls.

2.3 Kommissionens förslag om djurhälsa lägger större vikt vid förebyggande åtgärder, övervakning av sjukdomar, besiktning och forskning i syfte att minska förekomsten av djursjukdomar och minimera effekterna av utbrott när de inträffar. Det finns även bestämmelser avseende landlevande och vattenlevande djur.

2.4 Växtskydd är också av avgörande betydelse för skyddet av den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster. Skadegörare från andra kontinenter utgör en särskild fara. När de förs in i EU förorsakar dessa främmande arter stor ekonomisk skada. Om dessa nya skadegörare etablerar sig inom unionens territorium kan det komma att innebära att länder utanför EU antar handelsrestriktioner, vilket skulle skada vår export.

2.5 När det gäller växtskyddet föreslår kommissionen att man ska definiera begreppet karantänsskadegörare och dela in karantänsskadegörarna i olika kategorier. Dessa kriterier skulle sedan användas för att fastställa huruvida en skadegörare ska betraktas som en karantänsskadegörare. Kommissionen har rätt att i genomförandeakter upprätta företeckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål för vilka det finns förbud och särskilda bestämmelser avseende införsel till och transport inom unionen, samt regler för införsel till och förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom skyddade zoner.

2.6 När det gäller växtförökningsmaterial är strävan i kommissionens förslag att komplettera lagstiftningen på området för saluföring av utsäde och annat växtförökningsmaterial med hänsyn till de tekniska framsteg som gjorts med avseende på växtförädling, den internationella marknadens snabba utveckling och behovet av att stödja växternas biologiska mångfald och minska de administrativa kostnaderna och bördorna både för de behöriga myndigheterna och för marknadsaktörerna.

## 3. Bakgrund och sammanfattning av kommissionens förslag

3.1 Den 6 maj 2013 antog och offentliggjorde Europeiska kommissionen översyner på områdena för djurhälsa, växtskydd och kvaliteten på växtförökningsmaterial.

### Djurhälsa

3.2 EU:s befintliga rättsliga regelverk för djurhälsa består av nästan 50 grunddirektiv och grundförordningar samt cirka 400 sekundärrättsakter. Kommissionen lät 2004 utföra en utvärdering av lagstiftningen på djurhälsoområdet. Utvärderingen utmynnade i en strategi för djurhälsa som antogs 2007. I sitt meddelande av den 6 maj 2013 fastställer kommissionen den rättsliga ram som bygger på EU:s strategi för djurhälsa från 2007.

3.3 Kommissionen föreslår ett förenklat regelverk som ska bygga på goda styrelseformer, vara förenligt med internationella normer samt fokusera på långsiktiga förebyggande åtgärder och samarbete med alla berörda parter.

3.4 Kommissionen föreslår att det ska införas effektiva mekanismer för snabb respons på sjukdomsutbrott, inte minst när det gäller utmaningar som nya sjukdomar, att det ska ske en tydlig och jämn fördelning av uppgifter och skyldigheter mellan behöriga myndigheter, EU-institutionerna, jordbrukssektorn och djurägare – och att deras ansvarsområden bör fastställas – samt att uppgifterna med avseende på olika intressenter, t.ex. aktörer, veterinärer, sällskapsdjurshållare och djuryrkesverksamma personer ska fastställas, eftersom dessa frågor är av avgörande betydelse för att värna om djurhälsan.

3.5 Det är viktigt att kommissionen är villig att minska risken för störningar i handeln, beakta de särskilda behov som småbrukare och mikroföretag har och införa förenklade förfaranden för att undvika onödig byråkrati och oproportionerligt höga kostnader samtidigt som man säkerställer en strikt tillämpning av strikta djurhälsanormer.

3.6 Det är angeläget att man i största möjliga utsträckning minskar djursjukdomarnas återverkningar på folk- och djurhälsan, djurskyddet, ekonomin och samhället genom ökad kunskap om sjukdomar, förberedande åtgärder för att bekämpa dem, övervakning och snabba åtgärder för respons på nationell och europeisk nivå.

3.7 Ett av det viktigaste målen i kommissionens förslag är att säkerställa att den inre marknaden för djur och djurprodukter fungerar väl, samtidigt som man garanterar en hög djurskydds- och folkhälsanivå och stöder Europa 2020-strategins målsättningar.

#### *Växtskydd*

3.8 Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, som innehåller bestämmelser om kartläggning av växtskyddsrisiker till följd av sådana organismer och reduceringen av dessa risker till acceptabla nivåer, upprättades på grundval av kommissionens förslag från 2008, där man föreslog en översyn av direktiv 2000/29/EG om växtskydd. Genom förslaget upphävs ett antal kontrolldirektiv om förvaltning av vissa karantänskadegörare som är kända inom EU.

3.9 När det gäller import av växter fastställs i kommissionens förslag ett nytt ramverk som tar dess befogenheter i anspråk, eftersom det innebär att genomförandeakter ska antas i syfte att bekämpa de risker som är förknippade med olika växtarter från länder utanför EU och som kräver försiktighetsåtgärder. Det innehåller särskilda krav på karantänsstationer och anger att undantag inte längre kommer att göras för införsel av reglerade växter i resenärers bagage. Sådan import kommer därför i framtiden att kräva ett sundhetscertifikat.

3.10 När det gäller förflyttning av växtprodukter inom EU delar kommissionens förslag in aktörerna i olika kategorier beroende på om de är professionella aktörer eller inte, och deras ansvar och uppgifter till följd av bestämmelserna om förflyttning av växter, växtprodukter och andra reglerade föremål fastställs. Det finns bestämmelser om obligatorisk registrering av professionella aktörer i ett register som även kommer att inbegripa dem som ska registreras i enlighet med förslaget till förordning om växtförökningsmaterial, och på så vis kommer de administrativa formaliteterna att minska.

3.11 Förslaget innehåller planer på ett elektroniskt system för rapportering så att medlemsstaterna snabbt och enhetligt kan rapportera om skadegörare inom deras territorium, och på samma sätt finns det planer på att öka allmänhetens kunskap och att öka antalet rapporter, bedömningar och andra program samt att simulera nödsituationer.

#### *Växtförökningsmaterial*

3.12 På området för växtförökningsmaterial har kommissionen antagit ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om produktion och tillhandahållande på marknaden av växtförökningsmaterial (lagstiftning om växtförökningsmaterial) som innebär en kodifiering och ändring av lagstiftningen om marknadsföring av sådant material. Det upphäver och ersätter tolv rådskdirektiv.

3.13 Lagstiftningen om växtförökningsmaterial behöver ses över eftersom de direktiv som nämns i förslaget är förlegade, har ändrats flera gånger och är inkonsekventa i sitt resonemang och tillvägagångssätt. De är röriga, och medlemsstaterna stöter ofta på problem när det gäller att förstå dem vid införlivandet, vilket i sin tur leder till snedvridningar mellan marknadsaktörerna eftersom det påverkar deras arbetsvillkor. Eftersom det finns ett stort antal direktiv på detta område är de dessutom inte i linje med annan lagstiftning avseende växtskydd och marknadskontroll.

3.14 Förslaget till förordning om växtförökningsmaterial omfattar utsäde för lantbruksväxter, förökningsmaterial för odlade växter (grönsaker, fruktträd, bärbuskar och prydnadsväxter) och skogsodlingsmaterial. Därför införs en gemensam term, "växtförökningsmaterial", som avser både utsäde och förökningsmaterial.

3.15 De enda fall där förslaget till förordning inte kommer att tillämpas avser förflyttning av växtförökningsmaterial som är avsett för tester, vetenskapliga ändamål och växtförädling eller som upprätthålls i genbanker. Växtförökningsmaterial som byts in natura mellan två personer som inte är professionella aktörer ingår inte heller i förordningens tillämpningsområde.

3.16 I de bestämmelser i förslaget till förordning som avser skogsodlingsmaterial anges att medlemsstaterna kan införa strängare krav på material som finns tillgängligt för slutanvändare. När det gäller skogsodlingsmaterial innebär det nya förslaget till förordning ytterligare administrativa formaliteter för myndigheterna. De är överdrivna och kan leda till en ökad administrativ börda för aktörerna.

#### 4. Allmänna och särskilda kommentarer

##### *Djurhälsa*

4.1 EESK vill framföra reservationer avseende kommissionens befogenhet att i enlighet med Lissabonfördraget anta delegerade akter och genomförandeakter. Vår oro avser särskilt frågor som är känsliga för medlemsstaterna, eftersom medlemsstaterna i fråga om delegerade akter inte kommer att kunna säkerställa att specifika nationella eller regionala omständigheter beaktas.

4.2 EESK vill fästa uppmärksamheten på att det vid EU:s yttre landgränser finns en ökad risk för att vilda djur sprider smittsamma djursjukdomar till medlemsstaterna. Förslaget försöker emellertid att vidga det potentiella tillämpningsområdet för åtgärder för sjukdomsbekämpning. Det kan nu med större konsekvens omfatta vilda djur och inbegriper ett antal åtgärder för biosäkerhet och andra förebyggande åtgärder som kan vidtas vid EU:s gränser. Mot denna bakgrund vill EESK uppmana kommissionen att vidta nödvändiga säkerhetsåtgärder och se till att det finns tillräckligt med EU-resurser för att avvärja denna fara.

4.3 Vilka personer som omfattas av skyldigheten att rapportera misstankar om utbrott av en djursjukdom måste anges. Djurägarna har skyldighet att övervaka sina djurs hälsa.

4.4 EESK noterar inkonsekvenser i användningen av termen "aktörer" och "djuryrkesverksamma personer", och föreslår att dessa termer förklaras för att tydliggöra att det är "aktörerna" som har äganderätten. Vi vill påpeka att det i förslaget inte klargörs vilken roll "djuryrkesverksamma personer" har.

4.5 EESK vill uppmana kommissionen att så snabbt som möjligt offentliggöra en strukturerad förteckning över djursjukdomar så att åtgärderna för att förebygga och kontrollera dem kan utvärderas. Det är viktigt att anta en flexibel strategi så att den vid behov kan uppdateras. Den bör utarbetas i nära samarbete med medlemsstaterna och andra intresserade parter.

4.6 EESK vill påpeka att terminologin är inkonsekvent i Europaparlamentets och rådets förordning om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte (nedan kallad sällskapsdjursförordningen) å ena sidan, och det kommissionsförslag som här diskuteras å andra sidan. Detta måste åtgärdas. Det är svårt att förstå det rättsliga förhållandet mellan den fysiska personen (den som håller ett sällskapsdjur) och djurägaren, trots att sällskapsdjursförordningen definierar "auktoriserad person" som "en fysisk person som av ägaren skriftligen bemyndigats att för ägarens räkning utan kommersiellt syfte förflytta sällskapsdjuret".

4.7 För att slippa behöva använda tolkningsstandarder föreslår EESK att det särskilt ska anges att kommissionen håller på att utarbeta en delegerad akt om aktörers och djuryrkesverksamma personers förvärvande av grundläggande färdigheter.

4.8 När det gäller hälsoundersökningar inom vissa sektorer, t.ex. vattenbruk och biodling, rekommenderar vi att endast utbildade och ackrediterade specialister ska ha rätt att utföra en veterinärs uppgifter.

4.9 EESK vill uppmana kommissionen att säkerställa att mekanismerna för att kompensera ägarna av djurbesättningar i händelse av spridning av farliga smittosamma sjukdomar fastställs tydligt och på ett sätt som är lätt att förstå i lagstiftningen.

4.10 EESK rekommenderar att man inbegriper sektorer som fjäderfäsektorn i landsbygdsutvecklingsprogram för finansiering av jordbruksinvesteringar i syfte att uppfylla de nya djurhälsobestämmelserna.

#### Växtskydd

4.11 När det gäller karantän innehåller textförslaget om växtskydd rationaliserade bestämmelser och förfaranden: det lägger grunden för ett förenklat växtskyddssystem vid försäljning av begränsade mängder. Små mängder smittade eller angripna växter eller växtprodukter kan emellertid kraftigt påverka växtskyddssituationen i EU.

4.12 De kriterier som i förslaget används för att definiera skadegörare är inte i linje med Internationella växtskyddskonventionen (IPPC). Man använder även termer och definitioner som kraftigt avviker från den terminologi och de betydelser som används i nämnda konvention och i standarder för växtskyddsåtgärder. Dessa skillnader kan leda till missförstånd i kontakterna med tredjeländer och därmed skapa exportsvårigheter för växter och växtprodukter.

4.13 EESK välkomnar de nya möjligheterna att ge ersättning till berörda aktörer för det förlorade värdet av förstörda växter, växtprodukter eller andra produkter som är föremål för bekämpnings- eller skyddsåtgärder i den nya växtskyddslagstiftningen. En liknande strategi finns redan för djur inom ramen för EU:s veterinärfond. Krav på kompensation för värdet av förstörda växter osv. kommer att gälla efter det att växtskyddslagstiftningen antagits. Det vore önskvärt att detta säkerställs redan i samband med att den nya fleråriga budgetramen 2014–2020 inleds, utan ytterligare förseningar.

4.14 Eftersom EU tillsammans med var och en av medlemsstaterna har undertecknat Internationella växtskyddskonventionen och avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder, kan man förvänta sig att ändringar av definitionerna kan leda till att principerna i den konventionen och i det internationella avtalet inte tillämpas.

4.15 EESK vill uttrycka reservationer avseende de ändrade kraven på växtpass för växter och växtprodukter för plantering inom skyddade zoner, eftersom det enligt förslaget inte längre kommer att utgöra ett krav för slutanvändare. Risken för spridning av nya växter som utgör skadegörare kommer följaktligen att öka.

4.16 EESK kan inte stödja förslaget att kräva att aktörer, och framför allt jordbrukare, i händelse av att karantänsskadegörare upptäcks, snabbt ska tillämpa alla karantänåtgärder som krävs för att undanröja skadegörarna. Att säkerställa ett långsiktigt växtskydd är en uppgift och en ekonomisk investering för den behöriga myndigheten och ytterligare kostnader skulle försvaga aktörernas konkurrenskraft.

4.17 EESK välkomnar kommissionens förhållningssätt till export till länder utanför EU samt möjligheten att erhålla ett intyg för export, men vi befarar att denna nya lagstiftning inte kommer att lösa nuvarande problem i fråga om certifiering av varor som kan exporteras när ursprungslandet inte är det land som utfärdar certifikatet. På samma sätt är vi oroade över de dubbla undersökningar och besiktningar som europeiska företag även fortsättningsvis kommer att utsättas för och själva tvingas bekosta.

*Växtförökningsmaterial*

4.18 Enligt det förslag till förordning som diskuteras inbegriper inte definitionen av "aktör" privatpersoner. En "professionell aktör" definieras som varje fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt bedriver minst en av följande verksamheter när det gäller växtförökningsmaterial: produktion, förädling, upprätthållande, tillhandahållande av tjänster, bevarande eller tillhandahållande på marknaden. För att underlätta besiktningarna ska de professionella aktörerna registreras i ett register.

4.19 Formuleringen av den nya bestämmelsen avseende professionella aktörer måste förtydligas, eftersom det är svårt att få grepp om dess tillämpningsområde: Avses endast de professionella aktörerna eller gäller bestämmelsen även icke-professionella?

4.20 Det förslag till förordning som kommissionen lägger fram innehåller många andra gråzoner, exempelvis avseende hur bestämmelserna i förordningen ska tillämpas när det gäller produktionen av skogsodlingsmaterial och övervakningen av dess saluföring, som skiljer sig från den som avser växtförökningsmaterial för jordbruksgrödor med avseende på klassificeringssystem, definitioner och de grundläggande principerna för besiktning och övervakning – och som det vore värdefullt att inte ändra. Dessutom är gällande bestämmelser för produktion och certifiering av sådant skogsodlingsmaterial i linje med OECD:s ramverk.

4.21 EESK kan inte godta att man ska kräva att producenten ska stå för alla kostnader för råmaterial som används vid produktionen av skogsodlingsmaterial, eftersom en sådan bestämmelse förmodligen kommer att minska intresset för att registrera nya material av hög genetisk kvalitet av denna typ, vilket skulle kunna påverka nya planteringar i EU negativt. Framställningen av råmaterial för produktion av skogsodlingsmaterial är en långsiktig insats som ger avkastning endast efter flera årtionden.

4.22 EESK välkomnar det faktum att växtförökningsmaterial som byts in natura mellan personer som inte är professionella aktörer ska undantas från förordningens tillämpningsområde. Förordningen måste utformas så att samlare eller grannar kan byta fröer eller växter utan att oroa sig över att de därmed bryter mot lagen.

Bryssel den 10 december 2013

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs*  
*ordförande*  
Henri MALOSSE

---